

◀ 47

Aasta 2019 lõpus toimus suur Tallinna Filmilinnaku esitlus. Pakuti võileibu, kogu *industry* kõlistas klaase ja tulevik näis imeline. Veel kevadel 2020 kinnitas Tallinn Film Wonderlanti tegevjuht **Gren Noormets** meedias, et lähiriikide nüüdisaegseim filmitööstuse keskus on aastaks 2022 valmis. Mõõdunud sügisel esitleti projekti riikliku tähtsusega kultuuriehitiste nimekirjas Kultuurkapitali raha saamiseks kultuurikomisjonile ja vastukaja oli ülimalt positiivne. Kuid eelmise nädala esmaspäeval saabus kabelimats – filmirahvas jäi hädavajaliku stuudiokompleksi rahastust ilma ja kõik on ahastuses.

Mis läks valesti? Kas rahast ilma jäämise põhjus võib peituda selles, et filmistuudio on poliitiline objekt, mida sügiseste kohalike omavalitsuste valimiste eel ei saa kuidagi edukalt hääleteks konverteerida? Või hoopis kurvas tõsiasjas, et praeguse valitsuse jaoks ei ole filmiprioriteetne kultuurivaldkond?

Või jäi asi selle taha, et filmistuudio projekti vedajad ei teinud piisavalt lobitööd ega korraldanud agressiivset PR-kampaaniat?

Tegelikult on üsna selge, et otsuse leppisid omavahel kokku Reformierakonna ja Keskerakonna juhid. Neljast ehitisest (Tartu südalinnaku kultuurikeskus, Narva Kreenholmi kultuurikvartal „Manufaktuur“, Arvo Pärdi nimeline muusikamaja Rakvere ning rahvusoper Estonia praegu-

TOOTMIS-TOETUSED KA OHUS

Aprilli lõpus kinnitas valitsus riigi eelarvestrateegia (RES) kuni aastani 2025 ja ka sealt sai Eesti filmitööstuse kõva paugu. Kui eelmine valitsus lubas iga-aastaselt jagatavat tootmistoetust kolme miljoni euro võrra suurendada, siis nüüd selgus, et selle otsuse elluviimine on suure küsimärgi all. See omakorda tähendab väga suurt tagasilööki kogu Eesti filmitööstuse arengule.

Eesti Filmi Instituudi (EFI) juhi **Edith Sepa** (pildil) sõnul pole eitav vastus veel lõplik, vaid otsustamine lükati edasi augustikuusse. „See, et meile antud kolm lisamiljonit filmide tootmistoetusteks oli ühekordne toetus, oli väga halb üllatus nii valdkonnale kui EFI-le. Tuleb jälle alustada nullist, hakata jälle läbi rääkima RESi üle, et see raha sinna kuidagi sisse saada – ees ootab neli kuud selgitustööd, miks filmide tootmistoetusteks peaks olema seitse miljonit aastas. Tuleb taas tõestada, kui hästi meil EV100 filmiprogramm läks, kui palju auhindu oleme korjanud, kuidas filmide tootmine majandust ergutab, sh väliskapitaliga Eestis valmivad filmid. Kui 2020 jagas EFI tootmistoetusi 4,1 miljoni eest ja 2021. aastal 7 miljoni eest, siis on reaalne oht, et 2022 kukume tagasi 4 miljoni peale,“ selgitab Sepp.

FOTO MADIS VETMAN

se hoone juurdeehitis) moodustunud pingerida peegeldab kahe valitsuserakonna sihte kohalikel valimistel ning nendest tulenevaid kompromisse. Olukorra muudab filmirahva jaoks veel pingelisemaks see, et ka filmide tootmistoetused, mille iga-aastane eelarve pidi alates käesolevast aastast

kolme miljoni euro võrra suurem olema, võivad uue riigieelarvestrateegia kontekstis lubatust väiksemaks jääda (vt Edith Sepa kommentaari).

Linnaku poolt hääletas lõpphääletusel kaks inimest – opositsiooni kuuluva Isamaa liikmed **Viktorija Ladõnskaja-Kubits** ja **Üllar Saaremäe**. Ladõnskaja-Kubits ütles, et tal on väga kahju, et Tallinn Film Wonderland hääli kokku ei saanud. „Ma tõesti arvan, et see projekt oli ja on seda väärt, et valmis saada. Projektil on tohutult plussid kinotööstuse toetamisest kuni rahvusvahelise eelise saamiseni, ja võrreldes teistega ei olnud see ka väga kallis. Lisaks oli arusaadav, et filmilinnak suudab end pärast valmisaamist ülal pidada, projekti lisaväärtuseks on ka hariduslik aspekt lastele korraldatavate ekskursioonide ja kinotundide kujul. Minu tagasihoidliku arvamuse kohaselt oli filmilinnak just see projekt, mida saab nimetada tulevikuprojektiks,“ sõnab poliitik.

EESTI FILMILE RAHVUSVAHELISELT ehk kõige enam au ja kuulsust toonud filmiprodutsent **Ivo Felt**, kes on muu hulgas toonud nii Oscarile kandideerinud „Mandariinid“, rahvalemmiku „Tõde ja õigus“ kui toonud Eestisse **Christopher Nolani** suurfilmi „Tenet“ võtted, tunnistab, et filmilinnaku rahast ilma jäämine on kõva löök. „Ja ootamatu – kuna Eesti film on terve iseseisvusa aja kultuuriobjektide ehitamise rahastamisest kõrval jäänud, arvasi-

FOTO ANDRES PUTTING

TÄNU „TENETILE“ KUULUS: Eestit kui võttepaika teatakse, et ilma stuudiota võime näiteks Netflixi ja Amazoni toodangu siin ütesfilmimisest suu puhtaks pühkida. Pildil Christopher Nolani suurfilmi võtted Tallinnas suvel 2019.

